39

חקת Chukat

Numbers 19:1-22:1

19

- וַיָּדַבַּר יָהוֹה אֵל־משה וַאָל־אָהַרן לַאמר:
- spoke to Moses and Aaron, saying:
- זאת חקת התורה אשר־צוה יהוה לאמר דבר | אל־בני ישראל וִיקחוָ אֵלֵיךָ פָּרָה אֲדָמָה תִמִימָה אֲשׁר אֵין־בַה מוֹם אֲשׁר לֹא־עלה :עליה על
- This is the ritual law that הוהי has commanded: Instruct the Israelite people to bring you a red cow without blemish, in which there is no defect and on which no yoke has been laid.
- ונתתם אתה אל־אַלעזַר הַכהַן וְהוצִיא אתה אַל־מחוץ לַמַחֵנָה וְשַׁחְט אתה לפניו:
- You shall give it to Eleazar the priest. It shall be taken outside the camp and slaughtered in his presence.
- וּלַקֶּח אֵלעזַר הַכֹּהָן מַדָּמָה בַאֱצִבַעוֹ וָהוַיָּה אֱל־נֹכַח פַנֵי אָהֶל־מוֹעֶד מדמה שבע פעמים:
- Eleazar the priest shall take some of its blood with his finger and sprinkle it seven times toward the front of the Tent of Meeting.
- ושרף את־הפרה לעיניו את־ערה ואת־בשרה ואת־דמה על־פרשה ישרף:
- The cow shall be burned in his sight—its hide, flesh, and blood shall be burned, its dung included—
- ולָקַח הַכּהֵן עץ אָרֵז וִאָזוֹב וּשׁנֵי תוֹלָעַת וָהְשַׁלִּיִךְ אֵל־תוֹךְ שֹׁרֶפַּת הפרה:
- and the priest shall take cedar wood, hyssop, and crimson stuff, and throw them into the fire consuming the cow.
- וְכַבֶּס בַּגַּרִיו הַכּהָן וְרָחַץ בְּשַׁרוֹ בַּמַיִם וְאַחַר יַבְא אֵל־הַמַחַנַה וטמא הכהן עד־הערב:
- The priest shall wash his garments and bathe his body in water; after that the priest may reenter the camp, but he shall be impure until evening.
- והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו במים וטמא
- The one who performed the burning shall also wash those garments in water, bathe in water, and be impure until evening.
- ואָסָף ו אָישׁ טַהור אַת אָפֶר הַפַּרָה וָהְנֵיחַ מְחָוּץ לַמַחַנָה בִּמַקוֹם טַהְוֹר והיתה לעלת בני־ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא:
- Another party who is pure shall gather up the ashes of the cow and deposit them outside the camp in a pure place, to be kept for water of lustration (water of lustration Lit. "water for impurity.") for the Israelite community. It is for purgation.
- 10 וֹכַבֶּס הַאֹּלֶף אֶת־אָפֶר הַפַּרָה אֶת־בַּגַּדִיו וְטַמֵא עָד־הַעָרֶב וְהַיִּתְּה לְבַנֵי ישראל ולגר הגר בתוכם לחקת עולם:
 - The one who gathers up the ashes of the cow shall also wash those clothes and be impure until evening. This shall be a permanent law for the Israelites and for the strangers who reside among them.

 - ימים: מבעת ימים: Those (Those Heb. impersonal sing., taken as a collective and rendered in the plural.) who touch the corpse of any human being shall be impure for seven days.
 - 12 הוא יתחטא־בו בַיָּוֹם הַשׁלִישֵי ובַיִּוֹם הַשַּבִיעִי יְטָהָר וָאִם־לֹא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר:
- They shall purify themselves with [the ashes] on the third day and on the seventh day, and then be pure; if they fail to purify themselves on the third and seventh days, they shall not be pure.

- ד בְּלַכּשׁ הָאָרָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלָא יִתְחַטָּא אֶת־מִשׂכְן 13 Those who touch a corpse, the body of a person who יָהוָה טַמֵא ונכרתה הַנָּפֶש הַהוֹא מיִשראַל כי מִי נְדָה לא־זרַק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו:
 - has died, and do not purify themselves, defile הוה's Tabernacle; those persons shall be cut off from Israel. Since the water of lustration was not dashed on them, they remain impure; their impurity is still upon them.
- יַן הַל־אַשַּׂר בָּאֹהֶל וְכָל־אַשַּׂר בָּאֹהֶל וְכָל־אַשַּׁר בָּאֹהֶל (כָל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשַׂר בָּאֹהֶל This is the ritual: When a person dies in a tent, יִטמא שבעת יַמים:
 - whoever enters the tent and whoever is in the tent shall be impure seven days;
 - 15 וכל כלי פתוח אַשר אין־צַמִיד פַתִיל עַלִיו טַמַא הוא:
- and every open vessel, with no lid fastened down, shall be impure.
 - 16 וכל אַשַר־יִגַּע עַל־פָנָי הַשַּבָּה בַּחַלַל־חַבַב אוֹ בַבַּת אוֹ־בַעֲצֵם אָדָם אָוֹ בקבר יטמא שבעת ימים:
 - And in the open, anyone who touches a person who was killed (killed Lit. "slain by the sword.") or who died naturally, or human bone, or a grave, shall be impure seven days.
 - 17 וּלָקחוּ לַטַמֵא מֵעַפַּר שֹׁרֵפַת הַחַטַאת וֹנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִים אֱל־כֵּלִי:
- Some of the ashes (ashes Lit. "earth" or "dust.") from the fire of purgation shall be taken for the impure person, and fresh water shall be added to them in a vessel.
 - וּלָלָח אַזוֹב וִטָבַל בַמַּיִם אַישׁ טָהוֹר וִהְזָה עַל־הָאֹהֵל וִעַל־כַּל־הַכֵּלִים ועל־הַנִפַשות אַשַר הַיו־שַם ועל־הַנגַע בַעָצם או בַחַלָּל או בַמַת אָוֹ בַקבַר:
- Another party who is pure shall take hyssop, dip it in the water, and sprinkle on the tent and on all the vessels and people who were there, or on the one who touched the bones or the person who was killed or died naturally or the grave.
- והזָה הַטָּהר על־הַטָּמֵא בַיִּוֹם הַשַּׁלִישִי וּבַיָּוֹם הַשַּׂבִיעִי וִחְטָאוֹ בַיום הַשבִיעי וִכבַס בַגַדִיו וִרָחַץ בַּמַיִם וְטַהֶר בַעַרֵב:
- The pure person shall sprinkle it upon the impure person on the third day and on the seventh day, thus purifying that person by the seventh day. [The one being purified] shall then wash those clothes and bathe in water—and at nightfall shall be pure.
- 20 וִאָישׁ אֲשֵׂר־יִטִמָאֹ וִלְא יִתְחַטָּא וִנְכַרְתָה הַנָּפֵשׁ הַהְוֹא מִתְוֹךָ הַקְהַל כי את־מקדש יהוָה טמָא מֵי נדָה לא־זרַק עַלַיו טמַא הוא:
 - If any party who has become impure fails to undergo purification, that person shall be cut off from the congregation for having defiled 'הוה's sanctuary. The water of lustration was not dashed on that person, who is impure.
 - וָהָיִתָה לָהֵם לִחָקת עולָם וּמַזָּה מִי־הַנִּדָּה יָכַבֶּס בְּגָּלִיו וְהַנֹגֵּעַ בִמֵי הַנִּדָּה יִטִמָא עָד־הַעָרֵב:
- That shall be for them a law for all time. Further, the one who sprinkled the water of lustration shall wash those clothes; and whoever touches the water of lustration shall be impure until evening.
- וכֵל אַשֵּר־יִגַע־בִּו הַטָּמֵא יִטִמָא וִהְנָפֶשׁ הַנֹגַעַת תִּטִמָא עָד־הָעָרֵב:
 - 22 Whatever that impure person touches shall be impure; and the person who touches the impure one shall be impure until evening.

- וָיָבְאוּ בְנִי־יִּשְׁרָאֵל כָּל־הָּעֵדָה מִדְבַּר־צֵן בַּחַדֶשׁ הָרִאשׁון וַיָּשֶׂב הָעָם בִּקְדַשׁ וַתְּמַת שָם מִרִיָּם וַתְּקָבֵר שַם:
- 1 The Israelites arrived in a body at the wilderness of Zin on the first new moon, (first new moon Of the fortieth year; cf. Num. 33.36–38.) and the people stayed at Kadesh. Miriam died there and was buried there.
- וְלֹא־הָיָה מִיִם לָעָדֶה וַיִּקְהֲלוּ עַל־מֹשֶׂה וְעְל־אַהֲרְן:
- 2 The community was without water, and they joined against Moses and Aaron.
- וַיָּרֶב הָעָם עם־מֹשַׂה וַיֹּאמְרָוּ לֵאמֹר וְלְוּ גָוָעְנוּ בִּגְוָע אַחֶינוּ לִפְנֶי יהוה:
- 3 The people quarreled with Moses, saying, "If only we had perished when our brothers perished at the instance of הוהי!
- וְלָמָה הֲבֵאתֶם אֶת־קהָל יְהוָֹה אֶל־הַמִּדְבָּר הַזְּה לָמִוּת שָׁם אֲנָחְנוּ
 ורטירווי
- 4 Why have you brought 'הוה's congregation into this wilderness for us and our beasts to die there?
- ּוְלָמָה הָעֵלִיתָּנוּ מִמִצְלִיִם לְהָבֵיא אֹתְנוּ אֶל־הַמַקוֹם הָרָע הַזְּה לָא וּ מִקוֹם זַּרַע וּתָאַנָה וּגָּפַן וּרָמוֹן וּמַיִם אַיִן לִשִׁתְוֹת:
- 5 Why did you make us leave Egypt to bring us to this wretched place, a place with no grain or figs or vines or pomegranates? There is not even water to drink!"
- וּיָבאٌ מֹשֶּׂה וְאַהֲרֹן מִפְנֶי הַקּהָּל אֶל־פֶּׁתַחֹ אַהֶל מוֹעַד וְיִפְלְוּ על־פַנִיהָם וַיֵּרָא כְבוֹד־יָהוָה אֲלֵיהָם:
- 6 Moses and Aaron came away from the congregation to the entrance of the Tent of Meeting, and fell on their faces. The Presence of הוהי appeared to them,
- וַיִּדְבַר יִהוָה אַל־משה לַאמר:
- 7 and הוהי spoke to Moses, saying,
- קח אֶת־הַמַּטֶּה וְהַקּהָל אֶת־הָעָדָה אַתָּה וְאַהֵרָן אָתֹּיךָ וְדִבַּרְתָּם אֶל־הַסֶלַע לְעִינֵיהָם וְנָתַן מֵימִיו וְהוֹצֵאתָּ לָהָם מַׂיִם מוְ־הַסֶלַע וְהִשֹּׁקִיתְ אֶת־הַעֵּדָה וִאַת־בִּעִירָם:
- 8 "You and your brother Aaron take the rod and assemble the community, and before their very eyes order the rock to yield its water. Thus you shall produce water for them from the rock and provide drink for the congregation and their beasts."
- וַיִּקָח מֹשֶה אֶת־הַמַטֶה מִלִּפְנֶי יְהֹוָה כַאֲשֶׁר צִוְהוּ:
- 9 Moses took the rod from before הוהי, as he had been commanded.
- וַיַּקְהְלוּ מֹשָּׁה וְאַהֲרָן אֶת־הַקּהָל אֶל־פְּנֵי הַסְלַע וַיַּאמֶר לְהֶּם שִׁמְעוּ־נָא הַמֹרִים הַמַן־הַסָלָע הַוֹּה נוֹצִיא לָכֵם מִיִם:
- 10 Moses and Aaron assembled the congregation in front of the rock; and he said to them, "Listen, you rebels, shall we get water for you out of this rock?"
- וַיָּרֶם משֶׁה אֶת־יִדוֹ וַיָּךְ אֶת־הַסָלִע בְּמַטָהוּ פַּעֲמִים וַיֵּצְאוּ מִיִם רַבִּים וַתְשִׂתְ הָעָדָה וּבְעִירָם:
- 11 And Moses raised his hand and struck the rock twice with his rod. Out came copious water, and the community and their beasts drank.
- וַנָּאמֶר יְהֹנָהֿ אֶל־משָּׁה וְאֶל־אַהֲרֹן יָעֵן לֹא־הָאֲמַנְתָּם בִּי לְהַּקְהִישׁנִי לְעֵינֶי בְּנֶי יִשִׂרָאֲל לָלַן לָא תָבִּיאוּ אֶת־הַקּהַל הַנֶּה אֶל־הַאְרֶץ אַשַּׂר־נַתַתִּי לִהַם:
 - 12 But הוהי said to Moses and Aaron, "Because you did not trust Me enough to affirm My sanctity in the sight of the Israelite people, therefore you shall not lead this congregation into the land that I have given them."
 - 13 המה מי מריבה אשר רבו בני־ישראל את־יהוה ויקדש בם:
 - 13 Those are the Waters of Meribah (Meribah I.e., "Quarrel"; cf. Exod. 17.7 and the second note there.) —meaning that the Israelites quarrelled with הוהי —whose sanctity was affirmed through them.

- נִישְלַח מֹשָה מַלְאָכֶים מִקְדֶשׁ אֶל־מֶלֶךְ אֱדֵוֹם כְּה אָמֵר אָחַיָּךָ יִשֹׂרָאֵל 14 From Kadesh, Moses sent messengers to the king of Edom: "Thus says your brother Israel: You know all אַתָה יַדַעת אַת כַל־הַתּלָאַה אַשֵר מִצְאַתנוּ: the hardships that have befallen us; 15 וַיַרְקוֹ אַבתַינוֹ מִצְלִימָה וַנָּשֵב במצרים יָמֵים רַבִּים וַיָּרֶעוּ לְנוּ that our ancestors went down to Egypt, that we dwelt in Egypt a long time, and that the Egyptians מצרים ולאבתינו: dealt harshly with us and our ancestors. שלאך וַיצאָנוּ ממצרים who heard our plea, sending a הוהי who heard our plea, sending a messenger (messenger Or angel, that is, "[divine] וָהְנֵהֹ אֲנַחִנוּ בַקְדֵשׁ עִיר קצַה גבוּלְךָ: messenger.") who freed us from Egypt. Now we are in Kadesh, the town on the border of your territory. 17 נעברה נא באַרצַך לא נעבר בשַדה ובכבם ולא נשתה מי באַר Allow us, then, to cross your country. We will not pass through fields or vineyards, and we will not ַדָּרֶךָ הַמַּלֶּךָ נַלַּךָ לָא נִטֶה יָמֵין וּשִׁמֹאוֹל עָד אֲשֶׁר־נַעֲבִר גְּבַלֶּךָ: drink water from wells. We will follow the king's highway, turning off neither to the right nor to the left until we have crossed your territory." 18 וַיָּאמֵר אֵלָיוֹ אֱדוֹם לְא תַעֲבֶר בִּי פַן־בַחֲרֵב אֲצֶא לִקְרָאתְךָ: But Edom answered him, "You shall not pass through
 - us, else we will go out against you with the sword."

 19 "We will keep to the beaten track," the Israelites said to them, "and if we or our cattle drink your
 - said to them, "and if we or our cattle drink your water, we will pay for it. We ask only for passage on foot—it is but a small matter."

 20 But they replied, "You shall not pass through!"
 - And Edom went out against them in heavy force, strongly armed.
 - יַשְׂרָאָל מֵעְלִיו: So Edom would not let Israel cross their territory, and Israel turned away from them.
- בּוֹלְאמֶר יְהוֹה אֶל־אַהֶרֹן בְּהַר הָהֶר עַל־גְּבְוּל אֶרֶץ־אֱדְוֹם לֵאמְר: 23 At Mount Hor, on the boundary of the land of Edom, said to Moses and Aaron,
 - 24 "Let Aaron be gathered to his kin: he is not to באָסָף אַהְרֹן אֶל־עַמִּיו כִּי לָא יָבאֹ אֶל־הָאְרֶץ אֲשֶׂר נָתְתִּי לִבְנֵי יִשֹּׂרָאֶל enter the land that I have assigned to the Israelite people, because you disobeyed My command about the Waters of Meribah.
 - :קח אָת־אָבְּלְעָזָר בְּגֵוֹ וְהָעַל אֹתְם הְּר הָהָר Take Aaron and his son Eleazar and bring them up on Mount Hor.
 - 26 אַהְבְּשֶׂתְם אֶת־אֲבֶּרְןֹ אָת־בְּגָלִיו וְהַלְבַשִּׂתְם אֶת־אֶלֶעְזֶר בְּגָוֹ וְאַהֲרְן בּגְוֹ וְאַהֲרְן בּגְוֹ וְאַהֲרְן בּגָוֹ וְאַהֲרְן בּגָוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגָוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגָוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאָהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאָהְרָן בּגְוֹ וְאַהְרָן בּגְוֹ וְאָהְרָן בּגְוֹ וְאָהְרָן בּגְוֹ וְאָהְרָן בּגְוֹ וְאָהְרָן בּגְוֹיו וְהַלְּבַשְּׁתְם אֶת־אַלְּעִזְר בְּגָוֹ וְאָהְרָן בּגְוֹיו וְהַלְבַשְׁתְם אָת־אַבְּרִין וְהַלְבִשְׁתְם אָת־אַבְּרָן בּגְוֹי וְהַלְבַשְׁתְם אָת־אַבְּרִין וְהַלְבִשְׁתְם אָת־אַבְּרִין וְהַלְבִשְׁתְם אָת־אַבְּרָן בּגְוֹיו וְהַלְבַשְׁתְם אָת־אַבְּרָן בּגְוֹיוֹ וְהַלְבְשִׁתְּם אָת־אַבְּרָן בְּגְוֹיוֹ וְהַלְבְשִׁתְּם אָנְיוֹר בּגְוֹ וְאָהָרְן בּגְוֹיוֹ וְהַלְבְשִׁתְּם אָתִראַבְּבְּיוֹיוְ וְהַלְבְשִׁתְּם אָבּרוּים בּוֹעוּיוּים בּבְּיִיוֹ וְהַבְּבְּיִים וְבִּבְּיִרְיוֹ וְהַבְּרָן בְּבְּבְּיִרְיוֹ וְבִּבְּבְּיִרְיוֹ וְבִּבְּבְּיִרְיוֹ וְהַבְּבְּיִיוֹ וְבְּבְּבְּיִרְיוֹ וְבְּבְּבְּיִרְוּיוְ בְּבְּבְּיִרְיוֹ בְּבְּבְּיִיוֹ בְּבְּרָוֹיוְ בְּבְּבְּיִרְיוֹ בְּבְּבְּבְיּבְיוֹ בְּבְּבְיּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיּבְיּבְיוֹ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְיּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְיּבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּעוֹיְם בּבְּבְיּלְיוֹיוְ בְּבְּבְיּבְיוֹיוְ בְּבְיּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּעוֹיוְם בּבְּיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְיוֹבְיוֹיוְ בְּבְיוֹיוְבְיוֹיוְיוֹיוְבְּבְּבְיוֹיוְ בְּבְּבְיוֹיוְבְיוֹיוְבְיוֹיוְ בְ
 - had commanded. They ascended הוהי had commanded. They ascended ניַעשׁ משֶׁה כַּאֲשֶׂר צוּוָה יְהוֹה וְיַעֲלוּ אֶל־הוֹר הְחָלְר לְעֵינֶי כָּל־הְעֵדְה: Mount Hor in the sight of the whole community.

- 28 נַיִּפְשֵׁטْ משֶּׁה אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּנָדִיו נַיַּלְבָּשׁ אֹתָםֹ אֶת־אֶלְעָזָר בְּנֹוֹ נַיָּמָת אַהָרָן שָם בְּרָאשׁ הִהְר נַיָּרֶד משָׁה וְאֶלְעָזָר מִן־הִתְר:
 - 28 Moses stripped Aaron of his vestments and put them on his son Eleazar, and Aaron died there on the summit of the mountain. When Moses and Eleazar came down from the mountain,
- 29 נִירָאוּ כָּל־הַעֶּדָּה כָּי גָוָע אַהֲרֵן נִיִּבְכָּוּ אֶת־אַהֲרֹן שִלשׁיִם יוֹם כִּל בָּית יִשִׂרָאֵל:
- the whole community knew that Aaron had breathed his last. All the house of Israel bewailed Aaron thirty days.

21

- וִישִׂמִّע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ־עֲרָדׁ ישַׂב הַנֶּגֶב כִּי בַּא יִשְׂרָאֵל הֶּרֶךְ הָאֲתְרֵים וַיִּלְּחֵם בִּישִׁרָאֵל וַיָשִב ו מִמְנּוּ שַׂבִי:
- 1 When the Canaanite, king of Arad, who dwelt in the Negeb, learned that Israel was coming by the way of Atharim, (Atharim Meaning of Heb. ha-'atharim uncertain. Targum and other ancient versions render "the way [taken by] the scouts.") he engaged Israel in battle and took some of them captive.
- ַנִיּבֵּר יִשְׂרָאֶל נֶדֶר לִיהֹוָה וַיֹּאמֶר אָם־נָתֹּן תְתַּן אֶת־הָעֶם הַזֶּהֹ בְּיָדִי וָהָחַרַמִּתִי אֶת־עָרֵיהָם:
- Then Israel made a vow to הוהי and said, "If You deliver this people into our hand, we will proscribe (proscribe I.e., utterly destroy, reserving no booty except what is deposited in the Sanctuary; see Josh. 6.24.) their towns."
- וִישְׁמַּע יְהֹוָה בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִתוּן אֶת־הַכְּנַעֲלֵי וַיַחְרֶם אֶתְהֶם וָאֶת־עָרֵיהַם וַיִּקרָא שֵׁם־הַמַקוֹם חָרְמַה:
- 3 הוהי heeded Israel's plea and delivered up the Canaanites; and they and their cities were proscribed. So that place was named Hormah. (Hormah Connected with heerim "to proscribe.")
- נִיִּסְענוּ מֵהָר הָהָר דֶּרֶךְ יַם־סוּף לִסְבָב אֶת־אֶרֶץ אֱדֵוֹם וַתִּקְצְר נֶפֶּשֹׁ־הַעְם בִּדָּרֶךָ:
- 4 They set out from Mount Hor by way of the Sea of Reeds (Sea of Reeds Traditionally, but incorrectly, "Red Sea.") to skirt the land of Edom. But the people grew restive on the journey,
- וַיְדַבֶּר הָעָם בְּאלֹהִים וּבְמשֶׁה לָמָה הָעֱלִיתַׂנוּ מִמְצְרַיִּם לְמִוּת בַּמִדְבַּר כִּי אֵין לֵחֵם וָאֵין מַיִם וָנָפַשְנוּ לְצַה בַּלָּחָם הַקּלֹקל:
- 5 and the people spoke against God and against Moses, "Why did you make us leave Egypt to die in the wilderness? There is no bread and no water, and we have come to loathe this miserable food."
- וַיְשַלַּח יְהֹוָה בָּעָם אָת הַנְּחָשַׂים הַשְּׂרָפִּים וְיְנַשְׂכָוּ אֶת־הָעֶם וַיְמָת עם־רָב מִישִׂרָאֵל:
- 6 הוהי sent seraph (seraph Cf. Isa. 14.29; 30.6. Others "fiery"; exact meaning of Heb. saraph uncertain. Cf. Deut. 8.15.) serpents against the people. They bit the people and many of the Israelites died.
- וָיָבֹאַ הָעָּׁם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרָוּ חָטָאנוּ כִּי־דִבְּרְנוּ בִיהֹוָה וָלַךְ הִתְפַלֵּלֹ אֶל־יִהוֹה וְיָסָר מֵעְלִינוּ אֶת־הַנָּחֲשׁ וִיִּתְפַּלָּל מֹשָׁה בְּעְד הַעָם:
- 7 The people came to Moses and said, "We sinned by speaking against הוהי and against you. Intercede with הוהי to take away the serpents from us!" And Moses interceded for the people.
- וַיָּאמֶר יְהוֹּה אֶל־מֹשֶׂה עֲשָׂה לְךְּ שִׁרְף וְשָׁים אֹתְוֹ עַל־נֵס וְהִיָהׁ כָל־הַנָּשוֹרְ וְרָאָה אֹתְוֹ וָתִי:
- 8 Then הוהי said to Moses, "Make a seraph (seraph See note at v. 6.) figure and mount it on a standard. And anyone who was bitten who then looks at it shall recover."

- וַיַעשׁ משֵהֹ נחשׁ נחשׁת וַישֹּמְהוּ על־הַנָּס וִהְיָה אִם־נַשְׂךְ הַנָּחְשׁ את־איש והביט אל־נחש הנחשת וחי:
- Moses made a copper serpent and mounted it on a standard; and when bitten by a serpent, anyone who looked at the copper serpent would recover.
- 10 ניסעו בני ישראל ניחנו באבת:
 - The Israelites marched on and encamped at Oboth.
- 11 וַיִּסְעוּ מַאבָת וַיַּחֵנוּ בִעיֵי הַעֲבַרִים בַמַדְבַר אֲשֵׁר עַל־פּנֵי מוֹאַב ממזרח השמש:
 - They set out from Oboth and encamped at Iye-abarim, in the wilderness bordering on Moab to the east.

 - ובר: משם נסעו ויְחֵנוּ בנַחַל זְרֵד: 12 From there they set out and encamped at the wadi Zered.
 - הָאֱמֹרִי כִי אַרָנוֹן גָבוּל מוֹאֶב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי:
 - משם נַּלַעוֹּ וַיַחָנוּ מַעָבַר אָרָנוֹן אֲשֶׁר בְּמַדְבַּר הַיֹּצֵא מַגְבַל 13 From there they set out and encamped beyond the Arnon, that is, in the wilderness that extends from the territory of the Amorites. For the Arnon is the boundary of Moab, between Moab and the Amorites.
- speaks of על־כֵּן יָאְמַר בְּסָפֶּר מִלְחֲמַת יְהוֹה אֵת־וָהֶב בִּסוּפָּה וְאֵת־הַנָּחַלִּים 14 Therefore the Book of the Wars of :אַרנון
 - (The quotation that follows is a fragment; its text and meaning are uncertain.) "... Waheb in Suphah, and the wadis: the Arnon
 - 15 וָאֶשֵׁל הַנָּחַלִּים אֲשֵׂר נַטָה לְשֵׁבֵת עָר וִנְשִׁעַן לְגַבִּוּל מוֹאָב:
- with its tributary wadis, stretched along the settled country of Ar, hugging the territory of Moab..."
- ומשם בארה הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה אסף את־העם ואתה את העם הארה הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה אסף את־העם ואתנה 16 And from there to Beer, (Beer Lit. "well.") which להם מים:
 - is the well where הוהי said to Moses, "Assemble the people that I may give them water."

 - באָר עֻנוּ־לָה: באָר עֻנוּ־לָה: Then Israel sang this song:Spring up, O well—sing to it—
 - The well which the chieftains dug,Which the nobles באַר חַפַרוּה שַׂרִים כַּרוּה ָנִדִיבִי הַעָּם בַּמְחַקָּק בַּמְשַׁצַנּתַם וּמְמַדְבַּר מַתַנָה:
 - of the people startedWith maces, with their own staffs. And from Midbar (Midbar Septuagint "the well" (= Beer); cf. v. 16.) to Mattanah.
 - 19 וממתנה נחליאל ומנחליאל במות:
- and from Mattanah to Nahaliel, and from Nahaliel to Bamoth.
 - 20 ומבמות הגיא אַשל בשדה מואב ראש הפסגה ונשקפה על־פני הַישימן:
 - and from Bamoth to the valley that is in the country of Moab, at the peak of Pisgah, overlooking the wasteland. (wasteland Or "Ieshimon.")
 - נישלח ישראל מלאלים אל־סיחן מלד־האמרי לאמר:
 - 21 Israel now sent messengers to Sihon king of the Amorites, saying,
 - 22 אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶׂךָ לָא נִטֶה בְּשַׂדֶה וּבְכֶּרֶם לָא נִשֹּׁתְה מֵי בְאַר בְּדָרֶךָ הַמַּלַרְ נַלָּדְ עָד אֲשֵׁר־נַעֲבַר גָבַלְדָ:
- "Let me pass through your country. We will not turn off into fields or vineyards, and we will not drink water from wells. We will follow the king's highway until we have crossed your territory."

- 23 ולאינתן סיחן את־ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחן את־כל־עמו וַיָּצֵא לִקרָאת יִשׁרָאֵל הַמִדְבַּרָה וַיַבא יַהצַה וַיִּלְחָם בִּישַׁרָאֵל:
 - But Sihon would not let Israel pass through his territory. Sihon gathered all his troops and went out against Israel in the wilderness. He came to Jahaz and engaged Israel in battle.
- 24 וַיַּכֶּהוּ יִשֹׁרָאֵל לִפִּי־חְרֵב וַיִּירַשׁ אֲת־אַרצו מַאַרנון עַד־יַבּל עָד־בּנֶי עמון כי עז גבול בני עמון:
 - But Israel put them to the sword, and took possession of their land, from the Arnon to the Jabbok, as far as [Az] of the Ammonites, for Az (Az Septuagint "Jazer," cf. v. 32. Others "for the boundary of the Ammonites was strong.") marked the boundary of the Ammonites.
 - וַיִקח ישִׁרָאֵל אָת כַּל־הַעָּרִים הָאַלֵה וַיַשֵב ישִׂרָאֵל בִּכָל־עָרָי הַאֱמרי בחשבון ובכל־בנתיה:
- Israel took all those towns. And Israel settled in all the towns of the Amorites, in Heshbon and all its dependencies.
- כִי חַשַבּוֹן עִיר סִיחַן מֵלַךְ הָאֵמרי הַוֹא והוא נַלְחַם בִּמַלַךְ מוֹאָב הַרָאשון וַיִּקח אֶת־כַל־אַרצֵו מיַדו עד־אַרנן:
- Now Heshbon was the city of Sihon king of the Amorites, who had fought against a former king of Moab and taken all his land from him as far as the Arnon.
- על־כַן יאמרו הַמשלים באו תשבון תבנה ותכונן עיר סיחון:
- Therefore the bards would recite: (The meaning of several parts of this ancient poem is no longer certain.) "Come to Heshbon; firmly builtAnd well founded is Sihon's city.
- כִי־אֵשׁ יָצִאָה מַחֲשֹבּוֹן לַהָבָה מקריָת סִיחַן אַכַלָה עָר מוֹאָב בַּעַלֵי במות ארנן:
- For fire went forth from Heshbon, Flame from Sihon's city, Consuming Ar of Moab, The lords of Bamoth (Bamoth Cf. vv. 19 and 20 and Num. 22.21.) by the Arnon.
- 29 אוי־לך מואָב אָבַדת עם־כמוש נַתַּן בַנִיו פּלִיטם ובנתיו בַשבית למלך אמרי סיחון:
 - Woe to you, O Moab!You are undone, O people of Chemosh!His sons are rendered fugitiveAnd his daughters captiveBy an Amorite king, Sihon."
 - :30 וַנִּירָם אָבֶד חֶשֹבְוֹן עַד־דִּיבֹן וַנַּשַׂים עַד־נֹפַח אֲשֵׂר עַד־מֵידִבַא
 - (Meaning of verse uncertain. Alternatively: "Their dominion is at an end / From Heshbon to Dibon / And from Nashim to Nophah, / Which is hard by Medeba.") Yet we have cast them down utterly, Heshbon along with Dibon; We have wrought desolation at Nophah, Which is hard by Medeba.

 - ייַשראַל באָרֵץ הָאָמרי: 31 So Israel occupied the land of the Amorites.
 - וַיִּוֹרֶשׁ(בְּנֹתְיהָ)ויירשׁ]וַיְוֹרֶשׁ[אַת־יַעוֹר וְיִלְכְּדְוֹ בְּנֹתְיהָ)ויירשׁ 32 Then Moses sent to spy out Jazer, and they אַת־הַאֱמֹרֵי אֲשֵׂר־שַׂם:
 - captured its dependencies and dispossessed the Amorites who were there.
 - וכל־עמו למלחמה אדרעי:
 - לקראתם הוא מלך־הבשן לקראתם הוא 33 They marched on and went up the road to Bashan, and King Og of Bashan, with all his troops, came out to Edrei to engage them in battle.
 - ואת־כל־עמו ואת־אַרצו ועשית לו כאשר עשית לסיחן מלך הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יושב בחשבון:
- said to Moses, "Do not fear him, for I הוהי said to Moses, "Do not fear him, for I give him and all his troops and his land into your hand. You shall do to him as you did to Sihon king of the Amorites who dwelt in Heshbon."

איר־לְוֹ שִׂרְידּל וְאֶת־בָּנִיוֹ וְאֶתְרֹבְּיִרְיִיוֹ וְאֶתְרֹיִיְנְיוֹ וְאֶתְרֹבְּיִרְיְיִוֹ וְאֶתְרֹבְּיִרְיְעְםׁוֹ They defeated him and his sons and all his troops, until no remnant was left him; and they took possession of his country.

22

:וְיָחָקוֹ מְעֶבֶר לְיַרְדָן יְרֵחְוֹ The Israelites then marched on and encamped in the steppes of Moab, across the Jordan from Jericho.